

KOMIKSU VEIDOŠANAS DARBNĪCA

APRAKSTS:

Mūsaprāt, eksperimentēšana ir vislabākais veids, kā izzināt kādu mākslinieciskās izpausmes formu. Praktiska darbošanās ļauj tālāk pievērsties atklājumiem un lasīšanai. Un, visbeidzot, mēs ticam, ka ikviens spēj rakstīt un zīmēt savā stilā un atbilstoši savām prasmēm.

Komiksu (un/vai mangas) lasīšana joprojām ir ļoti populāra nodarbe pusaudžu vidū un bieži tiek izmantota mazāku bērnu attīstības veicināšanai.

Dalība komiksu veidošanas darbnīcā ietver tikšanos ar autoru, viņa/viņas pasaules iepazīšanu un iejušanos autora lomā, izmantojot konkrētajai vecuma grupai pielāgojamus uzdevumus un norādījumus.

Turklāt komiksu veidošanas darbnīcas dalībniekiem ir iespēja paņemt savus darbus līdzi uz mājām, lai parādītu tos ģimenei un draugiem. Tāpat arī dalībnieki strādā pie tēlu, īsu stāstu un dialogu radīšanas.

Mērķi:

- radīt tēlus, ļoti īsu stāstu;
- zīmēt (pat ja šķiet, ka neproti);
- tikties ar autoru un pārrunāt viņa daiļradi

Kam paredzēts?

- skolēniem no 6 gadu vecuma (pamatskola, vidusskola, ģimnāzija);
- jauniešiem ārpus izglītības sistēmas (no 6 gadu vecuma)

Kur notiek?

- klasē;
- bibliotēkā;
- grāmatnīcā

Kas organizē/koordinē?

- skolotājs skolā;
- bibliotekārs;
- grāmatu tirgotājs

Kas vada?

- komiksu autors (ja iespējams un ja klases budžets to atļauj, vēlams paredzēt autoram atlīdzību);
- darbnīcu var vadīt arī pasniedzējs vai bibliotekārs, taču vēlāmāk ir paļauties uz autora pieredzi.

Ilgums:

- 2 vai 3 stundas

Maksimālais dalībnieku skaits:

- vēlams no 15 līdz 18 personām

Piezīmes:

Ir svarīgi atcerēties, ka darbnīcas dalībniekiem nav nepieciešamas iepriekšējas zīmēšanas prasmes. Darbnīcas tēmu un mērķi var pielāgot dalībnieku vecuma grupai.

DARBNĪCAS MATERIĀLI UN TĒMAS

1. MATERIĀLI:

- papīra lapas (vēlams iepriekš sagatavot lapas ar uzdrukātiem paneļiem vai sloksnes ar 3 kvadrātiem), krāsainie zīmuļi, lineāli, dzēšgumijas;
- papīra vai parastā tāfele, uz kuras uzrakstīt norādījumus un izveidot pāris skices

2. TĒMAS:

Darbnīca sniedz iespēju izteikt savu viedokli par svarīgām mūsdienu tēmām, kas ir Eiropas Savienības projekta pamatā:

- dzīve kopienā: izvēloties veidot komiksus par cilvēkiem, kuri dzīvo kopā, neskatoties uz to atšķirībām, kā arī komiksus, kuru sižeta centrā ir draudzība;
- ekoloģija: izvēloties veidot komiksus par globālo sasilšanu, savvaļas dabu un tēliem, kas aizstāv dabu un vidi;
- veselība: izvēloties veidot komiksus par to, kā novērst noteiktus riskus, ko rada, piemēram, neveselīgi ēšanas paradumi, pārmērīga ekrānu lietošana, vai par sportu.

NODARBĪBAS GAITA

1. IEVADS

Ja darbnīcu vada jomas pārstāvis (autors), nodarbību var sākt ar nelielu ievaddaļu, kuras ietvaros autors atbild uz dalībnieku jautājumiem par savu darbu. Tādējādi dalībniekiem ir iespēja labāk iepazīt cilvēku, ar kuru kopā strādās un jautri pavadīs laiku.

Daži jautājumu piemēri:

- Kā iemācījāties zīmēt komiksus?
- Kā uzzinājāt par šo profesiju?
- Kā izvēlaties tēmas saviem darbiem?
- Kur smēlaties iedvesmu?
- Kā atradāt savu “stilu”?
- Vai ar šo darbu var nopelnīt iztikai?

Ja vadītājs nav jomas pārstāvis, nodarbību var sākt, prezentējot skolas/pilsētas bibliotēkā vai grāmatnīcā atrodamos komiksus. Prezentējamajos komiksus var izvēlēties arī saistībā ar konkrētu tēmu (draudzība, ekoloģija, veselība).

Ja auditorijai komiksu žanrs nav zināms, varat viņus iepazīstināt ar dažu zināmāko autoru darbiem. Lūk, daži darbi, kuri veltīti tieši draudzības tēmai:

- “*Les Sisters*”, autori William Maury un Christophe Cazenove (no 6 gadu vecuma);
- “*Ariol*”, autors Emmanuel Guibert (no 6 gadu vecuma);
- “*Asterix et Obelix*”, autors Uderzo (no 6 gadu vecuma);
- “*Chien pourri*”, autori Colas Gutman un Marc Boutavant (no 8 gadu vecuma);
- “*Snoopy and Peanuts*”, autors Charles M. Schulz (no 9 gadu vecuma);
- “*Mia & co*”, autors Vanyda (no 11 gadu vecuma)

2. NORĀDĪJUMI SCENĀRIJAM:

Nodarības vadītājs (autors, skolotājs, bibliotekārs) var dalībniekiem noteikt konkrētu tēmu un norādījumus scenārijam.

Scenāriji par draudzību:

Aiciniet dalībniekus izveidot ainu par draudzību, tajā iekļaujot iepriekš minēto komiksu tēlus. Piemēri:

- attēlo kādu notikumu skolā, izmantojot tēlus no “*Ariol*” vai “*Les Sisters*” pasaules;
- radi jaunu tēlu, kas iederētos kādā no “*Ariol*” vai “*Les Sisters*” komiksos attēlotajiem draugu bariņiem;
- izveido kādas komiksa lappuses turpinājumu (nezinot, kas notiek turpmākās lappusēs) vai visa komiksa turpinājumu, radot ainu ar vairākiem tēliem, kuru starpā valda draudzība.

“Laires rata” scenārijs:

Lai padarītu darbošanos jautrāku, dalībniekus var aicināt izmantot “laires ratu” scenārija detaļu izvēlei.

Lūk, dažī piemēri dažādām izvēles iespējām katrā jautājumā:

■ žanrs:

komēdija, traģēdija, fantastika, fantāzija, romantika, vēsturiskais žanrs ...

■ galvenais varonis:

bērns, pieaugušais, dzīvnieks, robots, augs/koks, priekšmets ...

■ darbības vieta:

mežs, māja, skola, iela, pludmale ...

■ atgadījums:

kritiens, sastapšanās ar citu tēlu, “sastapšanās” ar priekšmetu ...

■ norādījumi krāsu izvēlei:

melnbalts, izmanto sarkano krāsu, zaļo krāsu, dzelteno krāsu, zilo krāsu ...

■ norādījumi dialogiem:

bez dialogiem, runāt drīkst tikai viens tēls, runāt drīkst vairāki tēli ...

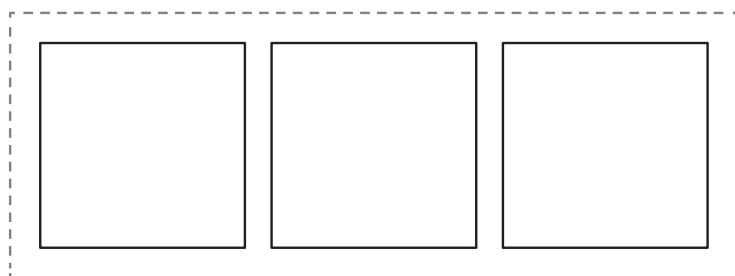
Pieredze liecina, ka šāda veida darbnīcu dalībniekiem patīk vadīties pēc norādījumiem un ierobežojumiem, kas ļauj koncentrēties uz darba stāstījuma aspektiem.

3. NORĀDĪJUMI PAR FORMĀTIEM:

Sākumā vadītājs var uz tāfeles uzzīmēt ļoti vienkāršu tēlu cilvēciņa formā, lai parādītu, ka ikviens spēj uzzīmēt tēlu. Šo pirmo soli var izmantot jebkura vecuma auditorijai.

Tālāk vadītājs izskaidro darbnīcas mērķi. Dalībniekiem var piedāvāt strādāt ar dažādiem komiksu formātiem:

■ trīs kadru sloksne

Šis formāts ir ideāli piemērots, lai iepazīstinātu dalībniekus ar komiksu, jo tas ļauj strādāt ar īsu situāciju. Pirmajā kadrā tiek parādīts tēls konkrētā vidē. Otrajā kadrā redzams “atgadījums” jeb komisks notikums. Trešais un pēdējais kadrs noslēdz skeču.

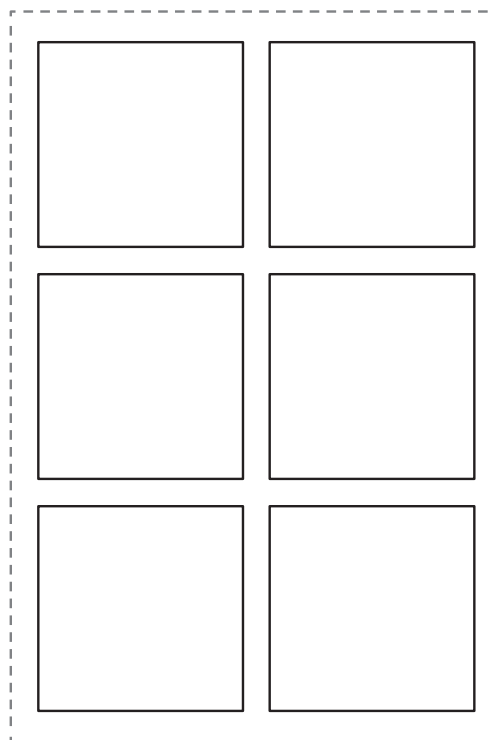
Darbnīcas pirmo daļu var veltīt trīs kadru sloksnes izveidei, lai veicinātu dalībniekos pašpārliecību un spēju izpausties lakoniski.

■ lapa ar sešiem paneļiem

Lapa ar sešiem paneļiem (vai nedaudz vairāk vai mazāk, brīvi pielāgojot veidni atbilstoši dalībnieku vēlmēm) ļauj dalībniekiem veltīt vairāk laika stāstījuma aspektam (dialogu izstrādei, tostarp vēl viena atgadījuma vai komiska notikuma iekļaušanai).

■ radošs kopdarbs

Kādā brīdī darbnīcas gaitā var pievērsties radoša kopdarba izveidei. Lai dalībnieki varētu strādāt kopā, viens sāk stāstu pirmajā kadrā, tad cits to turpina nākamajā kadrā un tā tālāk.

4. NOBEIGUMS

Katrs dalībnieks var pārējiem grupas dalībniekiem prezentēt savu darbu un radošās izvēles. Ja laiks atļauj, darbnīcas norises laikā vai pēc tam organizatori var ieskenēt darbus, lai apkopotu un izdrukātu visu zīmējumu kolekciju.

Tāpat var arī sarīkot izstādi, lai vecāki un draugi varētu apskatīt un apbrīnot darbnīcas ietvaros tapušo daiļradi. Izstādi var rīkot skolā, bibliotēkā vai grāmatnīcā. Uz izstādi var uzaicināt komiksu autoru, kā arī žūrija var izvēlēties labākos darbus un to autoriem pasniegt nelielas dāvanas (grāmatas!).

Papildu aktivitāte!

Ja laiks ļauj, dalībnieki var piestrādāt pie sava paraksta. Komiksu autoriem vienmēr ir personīgs un radošs paraksts, ko var atrast stāsta beigās. Dažkārt kāds burts tiek pagarināts, stilizēts vai izrotāts ar nelielu zīmējumu. Piemēram, punktu virs “i” burtā var pārvērst par sirsnīgu vai nelielu ziediņu, savukārt tādiem burtiem kā “p” var pagarināt kājiņu, pārveidojot to dekoratīvā līnijā.

Aktivitāti var iesākt ar nelielu diskusiju klasē, kam seko radoša darbošanās. Dalībnieki var apskatīt dažādu mākslinieku (tostarp komiksu mākslinieku) parakstu piemērus un pēc tam izveidot savu personīgo parakstu. Nobeigumā viņi var parakstīt savu komiksu vai ilustrāciju ar jaunizveidoto parakstu.